

Kodanikujulguse aumärgi saajad 2019

2019. aastal said kodanikujulguse aumärgi:

2018. aasta 27. detsembri öösel kell veerand neli helistas kümneaastane **Bruno** hädaabinumbrile 112 ning teatas oma ema ja isa rängast tülist. Hoolimata hirmust isa ees oli lühikestes pükstes ja särgi väel poiss jooksnud pimedal talveööl kodunt eemale abi otsima. Ise muretsedes, et ega ta politseid kutsudes midagi valesti tee, selgitas ta häirekeskuse töötajale oma kodu ja iseenda asukohta piisavalt täpselt, nõnda et politsei ja kiirabi jõudsid kiiresti sündmuskohale. Politsei pidas vägivallatsejast isa kinni ja toimetas ta arestimajja. Maakohus mõistis mehe kiirmenetluses oma elukaaslase ja laste emale valu tekitamises süüdi ning karistas teda tingimisi vangistusega. Bruno väärib tunnustust, sest tegi helistades ja abi kutsudes ainuõigesti.

Me ei avalikusta Bruno päris nime, sest tegu on tema väga isikliku looga ning esmatähtis on tema turvalisus nii praegu kui ka tulevikus.

Roland Burk. Tänavu suve algul nägi Roland, kuidas Kuusalu tanklas istus tugevasti purjus mees autorooli ja hakkas sõitma. Roland tõkestas oma autoga tema tee ja kutsus politsei ning jäi olukorda jälgima. Roolijoodik tegi mitu katset ära sõita, kuid Roland takistas teda ligi tund aega politsei saabumiseni. Selgus, et mehel oli kriminaalne joove.

Mullu veebruaris aga märkas Roland Rakvere kaubanduskeskuses ränga terviserikke tõttu kokku kukkunud meest, kes oli teadvuseta ega hinganud. Roland oli ainus, kes appi läks ja alustas elustamist, sellal kui mehe naine suhtles kiirabiga, kelle tulekuni kulus veel mõnda aega. Ka kiirabi saabudes aitas Roland pikka aega kannatanut elustada. Lõpuks suudeti elu ja surma vahel vaakuv mees viia kiirabiautosse ja edasi haiglasse. Hiljem helistas kannatanu naine, et tema abikaasa elas haigushoo üle ja tänu Rolandi tegevusele tema elu päästeti.

Elje Kahju. Augusti algul sisenes Saaremaal Leisi kauplusse mees, kes ladus poekorvi alkoholi ja toitu täis ning jooksis kauba eest tasumata minema. Müüja Elje läks kohe vargale järele ja nägi, et tollel on kaasosaline. Sellegipoolest Elje ei kohkunud, vaid läks kartmatult auto juurde ja nõudis varastatud asju. Selline söakus ehmatas ka varast, kes andiski kõik tagasi. Selgus, et tegu oli paadunud kurjategijaga, kes ootab nüüd kohut kahe mootorsõiduki ärandamise ja kaheksa varguse eest.

Sulev Kallavus. Päästeameti töötaja Sulev Kallavus ei taganud kaaskodanike turvalisust ainult ameti korras, vaid ta astus alati teiste inimeste ja avaliku korra kaitseks välja. Nii juhtus ka 2018. aasta 8. detsembri esimestel tundidel, kui Sulev tähistas Kuressaare südalinnas oma sünnipäeva, mida tuli häirima üks vägivallatseja. Sulev asus kurjategijat korrale kutsuma, mispeale ründas too Sulevit, kes hukkus kohapeal noavigastustesse. Politsei pidas roimari kiiresti kinni.

Merli Kaunissaar on endine suhtevägivalla ohver. Merli ei vaikinud oma jõhkrast

suhtest, kuhu kuulusid ka tapmisähvardused, vaid hakkas pidama päevikut ja asutas vägivallaohvritele suhtlusmeedias kinnise rühma, kus naised saavad oma loo ära rääkida ja sellest politseile teada anda, aga ka üksteist toetada. Merlist on kujunenud naiste nõuandja ja tema blogil on tuhandeid lugejaid. Ta on võitnud sedavõrd paljude usalduse tänu sellele, et julgustab naisi oma looga avalikkuse ette tulema ja politseisse pöörduma ning sel moel vägivallale vastu astuma.

<https://www.facebook.com/merlikaunissaarlifestyle/posts/1425689034249619> [1]

Rein Kõivisto. Mõne aasta eest ründas kolm hulkuma pääsenud koera Häädemeeste vallas Kabli külas eakat naisterahvast, kes sai raskesti viga, enne kui Rein talle appi tuli ja ta hullemast päästis.

Hasso Laansalu. Juuni hilisõhtul viibis Hasso koos sõpradega Tartus ühe toidukoha juures, kui sinna saabunud autost väljus ilmselt purjus juht, kes ostis kaasa mitu purki õlut ja kavatses uuesti rooli istuda. Hasso asus koos sõpradega teda takistama, filmides samal ajal sündmust telefoniga ja andes asjast politseile teada. Purjutaja ei jätnud jonni, istus autosse ja käivitas mootori. Hasso üritas süütevõtit kätte saada, aga kui see ei õnnestunud, hüppas autosse, misjärel andis jooles juht lõpuks alla ja kõndis minema. Kohale jõudnud politseinikud said juhi isikukirjelduse, mille abil nad ta kõrvaltänaval kinni pidasid. Juht anti kohtu alla ning tänu Hasso Laansalu ütlustele ja salvestisele mõistis maakohus ta süüdi.

Käthlin Lahe ja Gregor Matthias Kulasalu. Mullu detsembris kuulsid elukaaslased Käthlin ja Gregor ühel ööl kell pool neli, et kusagil nende kortermajas toimub tüli: kostis naise karjumist ja asjade loopimist, aga ka mütsatus, justkui oleks inimene kukkunud. Gregor ja Käthlin selgitasid tüli toimumispaiga välja. Pääsenud korterisse, nägid nad paanikas kannatanut, kelle sõnul oli mees teda kägistanud ja löönud peadpidi vastu põrandat. Mees oli silmanähtavalt purjus. Noored kutsusid politsei ja jäid ise korterisse, et uusi rünnakuid ära hoida. Käthlin läks naisega teise tuppa ja rahustas teda, Gregor aga jäi mehe juurde kuni politsei saabumiseni.

Roman Lan. Tänavu ühel suveõhtul kuulis Roman kodu lähedal justkui kassi kisa, ja arvates, et see võib olla tema enda lemmik, läks asja uurima. Varsti nägi ta kaht noorukit kaikaga looma peksmas. Kui nood teda märkasid, panid nad jooksu. Selgus, et tegu oli hoopis hinge vaakuva siiliga, kes veidi hiljem paraku suri. Roman asus poisse otsima, leidiski lõpuks ühe neist üles ja kutsus kohale politsei, kes tuvastas hiljem mõlemad pahategijad. Tänu hooliva kodaniku sekkumisele said noorukid omal nahal tunda, et ühiskond ei lepi säärase jõhkruksemisega.

Mikk Maasik. Mikk ootas kodumaja ees taksot, kui märkas läheduses rüselemas kolme meest, kellest kaks, mask nägu varjamas, surusid kolmanda, verise näoga mehe jõuga valgesse autosse. Mikk istus saabunud taksoosse, helistas häirekeskuse ja palus juhil valgele autole järele sõita. Mõne aja pärast nägi Mikk, et autos istub tema naabermaja elanik ja hüüab appi. Samal ajal andis Mikk politseile infot. Vahepeal õnnestus kahtlasel autol küll silmist kaduda, ent lõpuks leidis Mikk koos taksojuhiga selle ühest hoovist ja teavitas kohe politseid, kes mehed kinni pidas. Meestele esitati kahtlustus ebaseaduslikus vabaduse võtmises.

Andres Märtn. Saaremaa politseinik Andres Märtn märkab ja aitab ka tööst vabal ajal. Tänavu kevadel kukkus kümneaastane poiss jalgrattaga sõites nii õnnetult, et kaotas hamba. Andres sattus õnnetust nägema ning asus poissi ja tema vanemat abistama ja juhendama. Ta leidis kaotatud hamba ja juhatas poisi koos lapsevanemaga kiiresti hambakliinikusse, andes seejuures asjalikku nõu. Kliinikus

tehtigi kõik võimalik, istutati hammas oma kohale ja määrati edasine ravi. Tänu Andres Märtni oskuslikule tegutsemisele on poisil endistviisi julge naeratus suul.

Urmas Oja. Tänavu 18. mail kuulis Urmas Võrumaal eemalt naise kisa ja lapse nuttu ning arvas, et tegu võib olla peretüluga. Jooksnud häälte suunas, nägi ta autot, mille lähedal oli šokiseisundis naine väikese lapsega ja neist pisut eemal mees. Urmas sai aru, et mees on purjus ja et just tema oligi autot juhtinud. Seetõttu läks Urmas auto juurde, lülitas mootori välja ja võttis võtme enda kätte ning asus naist rahustama. Peagi jõudis kohale ka naise kutsutud politseipatrull. Selgus, et mees oli kihutanud autoga naise ja lapse poole ning seejärel ähvardanud mõlemad ära tappa. Mees tunnistati süüdi ähvardamises ja korduvas joores juhtimises.

Andres Peet. Ühel talvisel pärastlõunal nägi Andres Viljandis kaht tänaval urineerivat meest. Selline avaliku korra rikkumine oli väga häiriv, seda enam, et väljas liikus palju lapsi. Andres palus meestel kohatu tegevus lõpetada, mispeale hakkasid need tüli norima. Üks neist hiilis Andrese selja taha ja lõi ta pikali ning seejärel peksid kurjategijad kannatanut käte ja jalgadega ning löid teda ka pudeliga pähe. Andrese elukaaslane märkas aknast toimuvat ja helistas hädaabinumbriale. Kui mehed lõpuks Andrese juurest lahkusid, asus kannatanu neid abivalmis kaaskodaniku autoga jälitama, sama tegi jalgsi Andrese elukaaslane, kes nägigi varsti kurjategijaid ning juhatas saabunud politseipatrullile nende asukoha kätte. Politsei vahistas kurjategijad.

Marko ja Merje Tedre. Mullu juulis nägid Marko ja Merje Kuremäe parklas, kuidas kaks tugevas joores meest istusid autosse ja hakkasid sõitma. Marko ja Merje asusid neid oma autoga jälgima ning nägid, et purjus juht tekitas tihedas liikluses ridamisi avariiotlikke olukordi. Abikaasad teatasid asjast politseile ja jätkasid auto jälgimist. Lõpuks jäi sõiduk mõneks ajaks ühe maja juures seisma ning kui juht proovis uuesti sõiduteele keerata, tõkestasid abikaasad väljasõidutee oma autoga. Marko läks purjutajatega rääkima, et politsei saabumiseni aega võita. Mehed aga pöörasid auto ringi ja sõitsid eemale. Mõne aja pärast saabunud politseil, kellele Marko suuna kätte näitas, õnnestus purjus juht tabada. Hiljem sai mees kriminaalkorras karistada.

Hanna Toomla, Martin Metsjärv, Veiko Viirlo, Küllly Oras . 2018. aasta viimase päeva varahommikul nägid Hanna, Martin, Veiko ja Küllly ühes Tallinna bensiinijaamas, et sinna saabunud mopeedautost väljub kaks silmanähtavalt purjus alaealist. Noored teavitasid ohtliku juhiga ringi vuravast sõidukist politseid. Mõne aja pärast istus joores juht taas rooli ja sõit jätkus. Noored järgnesid neile, jagades samal ajal telefonitsi politseile täpset teavet sõiduki asukoha kohta. Tänu sellele õnnestus politseil ohtlik õigusrikkuja kinni pidada.

Timo Võhmar. Septembris palus üks meesterahvas Valga Selveris näidata lähemalt videokaamerat. Mehe veidravõitu käitumine äratas tähelepanu poe saalitöötajas Timos, kes jäi teda jälgima. Ühel hetkel tormas mees kalli videoseadmega poest välja ja jooksis Läti piiri poole. Timo reageeris kiiresti ja asus varast taga ajama ning jõudis talle vahetult enne riigipiiri järele. Timo haaras mehe jopest ja pärast mõningast rüsemist sai kaamera kätte, vargal aga õnnestus ilma jopeta üle piiri pageda. Vargaga tegelesid edasi kahe riigi korrakaitsjed.

Väino Välja. Septembris nägi Väino tanklapoes, kuidas kaks purjus meest üritavad kohvi osta. Kuna nad ei saanud sellega hakkama, asus üks neist kohvimasinat taguma. Väino kutsus mehe korrale ja õpetas teda aparati kasutama. Kui mehed olid tasunud ja tanklast väljunud, nägi Väino, et mehed kavatsevad kaubikuga ära sõita. Väino läks neid takistama ja võttis autovõtme enda kätte ning helistas

politseisse, misjärel ründasid mehed teda. Väino tõkestas kallaletungi ja põgenemiskatse. Mõne aja pärast saabunud politseinikud tuvastasid kaubikujuhil kriminaalkorras karistatava joobe.

Gervet Väärt. Varakevadel märkas Gervet Keilas kaubanduskeskuses kahtlaselt käituvat inimest, kes liikus väärtusliku alkohoolse joogiga riietuskabiini, kust väljus ilma pudelita. Kuna olukord tundus Gervetile kahtlane, vaatas ta riietuskabiini, aga ei näinud seal pudelit. Gervet peatas varguses kahtlustatava ja andis ta üle kaubamaja turvatöötajatele, kes kutsusid kohale politsei. Mees oli peitnud pudeli riiete alla ja plaanis selle varastada. Selgus, et kinnipeetu oli kogenud õigusrikkuja.

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kodanikujulguse-aumark/kodanikujulguse-aumargi-saajad-2019>

Lingid:

[1] <https://www.facebook.com/merlikaunissaarlifestyle/posts/1425689034249619>